

RAPORT ȘTIINȚIFIC

privind implementarea proiectului „Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic: perspective naționale și internaționale”, PN-II-ID-PCE-2011-3-0610,

în perioada ianuarie – decembrie 2012

Contract de finanțare nr. 327 din 24.10.2011

Activitățile științifice preconizate pentru anul 2012 au fost realizate conform planului de acțiuni al proiectului și au fost concentrate în următoarele direcții:

1. Studierea legislației naționale și internaționale în domeniul protejării patrimoniului arheologic;
2. Consultarea experților naționali și internaționali în domeniul protejării patrimoniului arheologic;
3. Studierea literaturii de specialitate și experiențelor europene în domeniul managementului patrimoniului arheologic;
4. Diseminarea proiectului.

Ținând cont de obiectivele stabilite pentru anul 2012 am reușit realizarea următoarelor activități:

1. **Studierea legislației:** pentru a înțelege și aprecia starea actuală a cadrului legislativ românesc în domeniul protejării patrimoniului cultural, în general, și a celui arheologic, în special, am selectat peste 100 de acte normative care vor constitui baza analizei legislației României și comparării ei cu actele europene și internaționale și cu practicile altor state. Pentru a cunoaște starea reală din acest domeniul la nivel european și internațional au fost selectate majoritatea convențiilor și recomandărilor în acest domeniu. Pentru eficientizarea activității de colectare a informației, de analiză și promovare a ei a fost creată pagina web a proiectului <http://archaeoheritage.ro/> unde sunt expuse deja un șir de acte normative naționale și internaționale.
2. **Consultarea experților:** în cadrul unor deplasări de documentare la București și Strasbourg a fost posibil de consultat experți și responsabili în domeniul protejării patrimoniului arheologic care ne-au facilitat o mai bună înțelegere a situației actuale, realizărilor și perspectivelor la nivel național și european. Astfel, au fost consultați d-l M. Angelescu (Ministerul Culturii și Patrimoniului Național), dna I. Oberlander-Tâtnoveanu (Institutul Patrimoniului Național), M. Simion (Ministerul Transporturilor), E. Teodor

(Muzeul Național), C. Capița (Universitatea din București), V. Munteanu (Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național a Consiliului județean Iași) etc., iar din cadrul Consiliului Europei am discutat cu Mikhael Thyse și Giuliana Francesco, responsabili din cadrul Departamentului Cultură, Patrimoniu și Diversitate al Directoratului Guvernare Democratică, Cultură și Diversitate, Directoratul General II – Democrație. Pentru a realiza un prim schimb de păreri privind situația actuală din România în domeniul protejării patrimoniului arheologic, sub egida proiectului nostru, Institutul de Arheologie al Academiei Române, filiala Iași, în parteneriat cu Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național a Consiliului județean Iași și Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași a fost organizat, în perioada 2-3 noiembrie 2012, un simpozion național la care au participat peste 20 de experți din țară, din cadrul mai multor instituții de profil, inclusiv din cadrul poliției de patrimoniu.

3. **Studierea literaturii:** pentru o mai bună evidență și utilitate în procesul de cercetare am elaborat o Bază de Date bibliografice, utilizând programul End Note, unde sunt incluse toate titlurile ce țin de domeniul de cercetare și care vor facilita procesul de cercetare. Totodată, la compartimentul „Biblioteca” de pe pagina web a proiectului <http://archaeoheritage.ro/> sunt prezentate aparițiile recente, bibliografia și resursele On-line la tema proiectului. Acest component va fi dezvoltat pe tot parcursul proiectului și va asigura accesul tuturor celor interesați de acest domeniu.
4. **Diseminarea proiectului** s-a realizat prin câteva activități concrete. Merită să evidențiem deschiderea spre un parteneriat viabil și durabil a colegilor de la Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național a Consiliului județean Iași, care au susținut financiar organizarea simpozionului din noiembrie 2012. Astfel, pe parcursul anului curent am realizat următoarele:
 - a. elaborarea și dezvoltarea paginii web a proiectului <http://archaeoheritage.ro/> care conține mai multe informații privind domeniul de cercetare al proiectului (Informații generale despre proiect, planul de activități, rezultate așteptate, Biblioteca, legislație, noutăți, monitorizarea presei și dezbaterilor publice). Un component important al paginii este monitorizarea presei On-line, selectarea și prezentarea pe pagină a articolelor care abordează subiecte ce țin de patrimoniul cultural din România. Un alt aspect este monitorizarea dezbaterilor parlamentare la același subiect, din textele stenogramelor sunt selectate și prezentate pe site discursurile

parlamentarilor români cu ocazia discuțiilor legate de probleme de patrimoniul cultural. Într-un timp scurt pagina a devenit destul de populară având săptămânal peste 2000 de vizitatori și cca. 1000 vizitatori lunar, dintre care cca. 500 (săptămânal) și respectiv 2000 (lunar) sunt vizitatori unici.

- b. Primele rezultate ale cercetării au prezentate la un șir de conferințe internaționale:
1. Presentare *Non-destructive archaeology: from the legal to the practical issues*. In: Second Archaeoinvest Congress. Interdisciplinary research in archaeology, Iași, 7-9 June 2012;
 2. participare la dezbaterile din cadrul Workshopului „Understanfing Each Other’s Heritage – Challenges for Heritage Communication in a Globalized World”, 19-21 iulie 2012, Cottbus, Germania;
 3. Presentare *Archaeological Heritage Management in Romania and Moldova: A Comparative View*. In: 18th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 19 August – 1 September 2012, Helsinki, Finland;
 4. Presentare *Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic european*. In: Al III-lea Simpozion Arheoinvest „Arheologie și politicile de protejare a patrimoniului cultural”, Iași, România, 2-3 noiembrie 2012;
 5. Presentare *Urban archaeology in Romania and Moldova from normative to practical issues*. In: 17th International Conference on Cultural Heritage and New Technologies, Vienna, Austria, November 5-7, 2012.
 6. În parteneriat cu colegii din Iordania vom coordona o temă specială în cadrul celui de-al șaptelea Congresul Mondial de Arheologie (WAC-7) care va avea loc la începutul anului 2013 în Iordania, tema „Heritage Conservation and Protection”, <http://wac7.worldarchaeologicalcongress.org/>
- c. în cadrul discuțiilor cu experți, factori de decizie naționali și internaționali a fost prezentat în detalii scopul, obiectivele, activitățile și finalitățile proiectului. Astfel, în perioada 13 martie – 19 aprilie 2012 am realizat o deplasare la instituțiile de profil din București în timpul căreia am discutat cu mai mult experți din cadrul instituțiilor de profil din București, iar în perioada 7 noiembrie – 7 decembrie 2012 am realizat o deplasare la Consiliul Europei în cadrul căreia am discutat cu mai mulți responsabili de domeniul patrimoniului cultural din această structură europene.

d. Primele rezultate ale proiectului au fost publicate, în primul rând, în rezumatele conferințelor la care am luat parte:

1. S. MUSTEAȚĂ, *Urban archaeology in Romania and Moldova from normative to practical issues*. In: ABSTRACTS. 17th International Conference on Cultural Heritage and New Technologies, Vienna, Austria, November 5-7, 2012, p. 64.
2. S. MUSTEAȚĂ, *Archaeological Heritage Management in Romania and Moldova: A Comparative View*. In: ABSTRACTS, 18th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 19 August – 1 September 2012, Helsinki, Finland, p. 79.
3. S. MUSTEAȚĂ, A. POPA, *Non-destructive archaeology: from the legal to the practical issues*. In: V. Cotiuga, Șt. Caliniuc (eds), Second Archaeoinvest Congress. Interdisciplinary research in archaeology, Iași, 7-9 June 2012, Programme and Abstracts, Iași, 2012, p. 39-40.
4. Un studiu privind una din cele mai recente legi în domeniul protejării patrimoniului arheologic din Europa (R. Moldova) a fost acceptat spre publicare în Revista „International Journal of Cultural Property”.

Perspective

Pentru anul 2013 sunt preconizate în planul de acțiuni al proiectului un șir de activități privind analiza critică a cadrului normativ al României în domeniul protecției patrimoniului arheologic; consultarea experților naționali în domeniu; analiza politicilor și programelor UE și UNESCO și consultarea experților din cadrul acestor instituții; continuarea monitorizării mass mediei și dezbaterilor publice și plasarea informației pe site-ul proiectului; redactarea și publicarea materialelor simpozionului „Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural”, realizat la Iași, 2-3 noiembrie 2012; organizarea conferinței internaționale la Iași „Current trends in the archaeological heritage preservation: the national and the international perspectives”, în perioada, 6-10 noiembrie 2013 etc.

În domeniul diseminării proiectului vom dezvolta pagina web a proiectului și vom prezenta rezultatele cercetării la un șir de conferințe naționale și internaționale. Astfel, voi fi unul din coordonatorii temei „Heritage Conservation and Protection” și voi prezenta o comunicare aparte în cadrul celui de-al șaptelea Congresul Mondial de Arheologie (WAC-7), 14-20 ianuarie 2013, Iordania, <http://wac7.worldarchaeologicalcongress.org/>. La fel, am propus organizarea unei mese rotunde privind implementarea de către statele europene a Convenției

de la Valletta în cadrul 19th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 4-8 septembrie 2013, Pilsen, Czech Republic.

Ce ține de publicații în lucrări și reviste internaționale de profil voi finaliza un studiu privind crimele împotriva patrimoniului arheologic care va fi parte a unui volum colectiv inițiat de colegii din Marea Britanie. Totodată, vom publica lucrările simpozionului de la Iași din 2012 și vom iniția procesul de colectare și redactare a lucrărilor conferinței internaționale din noiembrie 2013.

03.12.2012

Dr Sergiu Musteață,
Director proiect,

